

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Alanındaki Araştırma Eğilimleri: Bir İçerik Analizi¹

Research Trends in the Field of Guidance and Psychological Counseling: A Content Analysis

İsmail SEÇER², İsmail AY³, Ceyhun OZAN⁴ ve Burak Yasin YILMAZ⁵

Öz: Bu araştırmanın amacı 2007-2011 yılları arasını kapsayan beş yıllık süre içerisinde rehberlik ve psikolojik danışma alanında yapılmış olan bilimsel çalışmalarındaki araştırma eğilimlerinin belirlenmesidir. Araştırma betimsel bir çalışma olup bu kapsamda doküman incelemesi yapılarak makaleler incelenmiştir. Çalışmada ULAKBİM veri tabanı ve rehberlik ve psikolojik danışma alanında yayın yapan toplam 24 dergi analiz kapsamına alınmış ve bu dergilerde yayınlanan toplam 250 makale incelenmiştir. Her bir makale "Makale Sınıflama Formu" kullanılarak içerik analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre: rehberlik ve psikolojik danışma alanında yapılan yayınların önemli bir kısmı tek veya iki yazarlı olarak yapılmakta ve bu çalışmaların büyük bir kısmı araştırma ve incelemeye dayalı betimsel çalışmalardan oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak ağırlıklı olarak anket ve ölçek kullanıldığı ve araştırma desenlerinin bu doğrultuda nicel ağırlıkta olduğu bulunmuştur. Örneklem grubu olarak ağırlıklı olarak lisans öğrencileri ile çalışıldığı ve örneklem büyüklüğünün 300 ile 1000 arasında değiştiği, veri analiz tekniği olarak çoğunlukla t testi ve ANOVA kullanıldığı, nitel araştırmaların ve nitel veri analiz tekniklerinin ise alanda oldukça sınırlı olduğu anlaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: rehberlik ve psikolojik danışma, içerik analizi, araştırma eğilimleri

Abstract: The purpose of this study is to determine the research tendencies in the scientific studies conducted in the field of Psychological Counseling and Guidance between the years 2007 and 2011. This is a descriptive study and in this context articles were analyzed by reviewing the documents. In the study, ULAKBİM database and 24 journals published in the field of psychological counseling and guidance were included and 250 articles which had been published in these 24 journals were considered to be the sample of the study and they were analyzed. Each article was subjected to content analysis by using "Article Classification Form". In order to analyze the obtained data, content analysis method was used. According to the obtained data: an important number of the researches done in the field of psychological counseling and guidance consisted of single or two authors and most of them descriptive studies based on investigation and analysis. It was found that questionnaires and scales were mainly used to data collection instruments and thus, research designs were mainly quantitative. It was also found that most of the sample of the studies composed of university students and the sample sizes were ranged between 300 and 1000. Finally, t-test and ANOVA were mainly used as data analysis method. Accordingly it can be inferred that utilization of qualitative studies and qualitative data analysis methods were quiet limited in the field.

Keywords: psychological counseling and guidance, content analysis, research trends

Yirminci yüzyılın başlarında bireylerin mesleki yeterliliklerini belirleyerek uygun meslek ya da mesleklere yönlendirilmesi süreciyle başlayan rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri (Kepeçoğlu, 1994) bugün eğitimden sağlığa, askeri alanlardan sosyal hizmet kuruluşları ve endüstriye

kadar birçok alanda etkinliğini sürdürmektedir (Derelioğlu, 2010).

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri, bireyin kendini anlaması, problemlerini çözmesi, gerçekçi kararlar alması, kapasitesini kendine en uygun düzeyde geliştirmesi (Kepeçoğlu, 1994), kendi

¹ **Yazar Notu:** Bu makale 21. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur. 8-10 Eylül 2012, İstanbul

² Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Eposta, ismail.secer@atauni.edu.tr

³ Arş. Gör.Dr., Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Eposta: ismail.ay@atauni.edu.tr

⁴ Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, Erzurum, Eposta : ceyhun.ozan@atauni.edu.tr

⁵ Arş. Gör., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir, Eposta: burakyilmaz@ogu.edu.tr

istek ve imkânları ile toplumda kendisine açık olan gelişme imkânları ve beklentileri tanıması ve bunları en iyi biçimde uzlaştırabilmesi (Kuzgun, 1988) ve çağdaş dünyanın ihtiyacı olan mutlu ve üretken insanlar olabilmeleri için gerekli niteliklere ulaşmaları amacıyla, uzman kişilerce yapılan profesyonel yardımları içeren bir süreçtir (Erkan, 2003).

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin ortaya çıkmasında özellikle yirminci yüzyılda ortaya çıkan bazı gelişmelerin önemli rolü bulunmaktadır. Bu gelişmeler kısaca tanımlanacak olursa eğer; bilimsel ve hızlı toplumsal değişimler, psikometrideki gelişmelerle birlikte eğitimde bireysel farklılıklara verilen önemin artması, bireyin kendini gerçekleştirmesine verilen önemin artması, öğrenci merkezli eğitim modeline geçiş, eğitime hümanistik ve bütüncül bakan yaklaşımların kabul görmesi, bireyin bütün yönleriyle gelişiminin sağlanmasına duyulan inanç, bilgi toplumu veya bilgi çağı toplumuna yöneliş, vb. sayılabilir (Yıldırım, 2000).

Ülkemizde psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri “Üniversite önünde yığılma sorunu ve Ortaöğretimden yükseköğretime geçiş sorunu” çerçevesinde ele alındığı için daha çok ortaöğretim düzeyinde yoğunlaşan bir hizmet olarak görülmektedir. Ancak, 1981 tarih ve 2547 sayılı yasa ile bütün üniversiteler de rehberlik ve psikolojik danışmanlık servislerinin kurulması zorunlu hale getirilmiştir. 1997 yılında ise ilköğretimin sekiz yıla çıkarılmasını ön gören yasa ile bütün ilköğretim okullarının da rehberlik hizmetlerinin sunulduğu kapsama dâhil edildiği görülmektedir (Yıldırım, 2000).

Günümüzde eğitim dışında birçok alanda varlığını ve gelişimini sürdüren rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanında akademik çevrelerde yapılmakta olan bilimsel çalışmaların analiz edilerek, bu alandaki araştırma eğilimlerinin belirlenmesi, alanın gelişimine ışık tutması ve akademik çevrelerde bulunan bilim insanlarına bilimsel araştırmalar noktasında veri sağlaması açısından önemli görülmektedir.

Bilimsel araştırmaların sonuçları tüm bilim alanlarındaki, politika ve uygulamaları etkilemesi açısından büyük bir öneme sahiptir. Bu sonuçlar uygulamalar için ampirik bir temel oluşturur ve mesleki faaliyetler için, uygulayıcılara rehber olarak da kullanılır. Eğitim alanındaki araştırma sonuçları ise, ders kitapları şeklinde, ansiklopediler ve el kitapları şeklinde yayınlanan çalışmalar açısından önemli bir içerik kaynağını oluşturur ve herhangi bir öğretim alanında üretilmiş bilgi olarak da kendisini gösterebilir (Dunkin, 1996, Akt., Karadağ, 2009).

Bir bilimsel alanın gelişiminin o alanda yapılan bilimsel araştırmalarla yakından ilişkili olduğu söylenebilir. Bu anlamda son yıllarda birçok alanda

benzer şekilde ilgili literatüre yönelik araştırma eğilimlerini belirlemeye çalışan araştırmaların yoğunluk kazandığı görülmektedir (Alper ve Gülbahar, 2009; Arık ve Türkmen, 2009; Aydın, Erdağ ve Sarier, 2010; Aydın ve Uysal, 2011; Çiltaş, Güler ve Sözbilir, 2012; Erdem, 2011; Gökteş ve ark., 2012a; Gökteş ve ark., 2012b; Karadağ, 2009; Kayhan ve Özgün-Koca, 2004; Lee, Wu, Tsai, 2009; Sözbilir ve Kutu, 2008; Tarman, Güven ve Aktaşlı, 2011; Yılmaz ve Altınkurt, 2012).

Türkiye’de rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanında bilimsel araştırma eğilimlerini doğrudan belirlemeye çalışan bir araştırma bulgusuna ulaşamamıştır. Ancak, Arık ve Türkmen’in (2009) eğitim bilimleri alanında yapılan makaleleri inceledikleri araştırma sonucunda en fazla eğitim teknolojileri ve rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanında bilimsel araştırma yapıldığını saptamışlardır. Erdoğan ve Çağiltay (2009) eğitim teknolojileri alanında yapılan lisansüstü ve doktora tezlerini inceledikleri araştırma sonucunda, bilimsel araştırmaların çoğunlukla deneysel, betimsel ve durum analizi yöntemlerini kullandıklarını belirlemişlerdir. Erdem (2011) Türkiye’de eğitim alanında 2005–2006 yılları arasında yayımlanmış olan ve Ulakbim Ulusal indeks tarafından dizinlenen dergilerde yer alan 314 makaleyi incelediği ve betimsel analize tabi tuttuğu çalışmada, makalelerin çoğunluğunun betimsel araştırma türünde yapıldığını ve olasılığa dayalı olmayan örnekleme tekniklerinin ağırlıkta olduğunu saptamıştır. Ayrıca, veri analiz tekniği olarak betimsel analizlerin, t-testi ve varyans analizinin ağırlıklı olarak kullanıldığını saptamıştır. Gökteş ve diğerleri (2012) ise eğitim araştırmaları ile ilgili SSCI ve ULAKBİM’de taranan toplam 19 dergide yayınlanmış 2115 makaleyi inceledikleri çalışmalarında araştırmaların çoğunun eğitim teknolojileri, fen eğitimi, rehberlik ve psikolojik danışmanlık ve matematik eğitimi alanlarında yapıldığını, araştırmalarda yaygın olarak nicel yöntemlerin ve nicel veri analiz tekniklerinin kullanıldığını, örneklem olarak daha çok lisans öğrencileri ve öğretmenlerle çalışıldığını belirlemişlerdir. Ayrıca, SSCI ve ULAKBİM’de taranan dergiler arasında belirlenen özelliklerle ilgili olarak anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Ozan ve Köse (2012) eğitim programları ve öğretimi alanında yapılan araştırma eğilimlerini inceledikleri çalışmada 24 dergi içerisinde yer alan toplam 380 makaleyi içerik analizine tabi tutmuşlardır. Makalelerin % 89.5’inin araştırma-inceleme türünde % 10.5’inin kuramsal (derleme) türünde olduğu bulunmuştur. Yöntem bakımından incelendiğinde makalelerin % 73.3’ünün nicel, % 11.8’inin nitel ve % 6.1’inin de karma yöntemle sahip olduğu bulunmuştur.

Veri analiz teknikleri açısından daha çok betimsel ve kestirimsel tekniklerin kullanıldığı bunu nitel tekniklerin izlediği ve veri analizi olarak korelasyon, t testi ve varyans analizi tekniklerinin kullanıldığı, nitel araştırmalarda ise çoğunlukla içerik analizinin tercih edildiği tespit edilmiştir. Saracaloğlu ve Dursun (2010)'un benzer şekilde Türkiye'deki eğitim programları ve öğretim alanında yapılmış yüksek lisans ve doktora tezlerindeki araştırma eğilimlerini belirlemeye çalıştıkları araştırma sonucunda çalışılan konuların ağırlıklı olarak ders programları, öğrenme yaklaşımları, bilgisayar ve teknoloji ve öğrenme stil ve stratejileri olduğu bulunmuştur. Ayrıca tezlerde ağırlıklı olarak betimsel yöntemlerin kullanıldığı bunu deneysel, karma ve nitel yöntemlerin izlediği bulunmuştur.

Bir bilimsel alanda çalışmalar yürüten bilim insanları için ilgili literatürün daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla o alanda daha önceden yapılmış olan çalışmaların (tez, makale vb.) yöntem ve içerik olarak analiz edilmesinin oldukça önemli olduğu düşünülmektedir (Yücedağ ve Erdoğan, 2011). Cohen, Manion ve Morrison (2007) bir bilimsel alanda yapılmakta olan çalışmaların içerik ve yöntem olarak analiz edilmesinin, ilgili alanda araştırma ve çalışma yapan bilim adamlarına yol göstereceğini belirtmişlerdir. Karadağ (2009) belirli bilimsel ölçütler dikkate alınarak bilimsel araştırmaların ve araştırma eğilimlerinin kontrol edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Keselman, Huberty, Lix, Olejnik, Cribbie ve Donauhe (1998) ile Chang, Chang ve Tseng (2010) araştırma eğilimlerini belirlemeye yönelik olarak yapılan çalışmaların alandaki gelecek çalışmaların bir rehberi niteliğinde olabileceğini belirtmişlerdir. Falkingham ve Reeves (1998) da okuyuculara yardımcı olmak için belirli alanlarda yayınlanan çalışmaların içerik analizi ile incelenmesini önermektedir. Bu anlamda rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanında 2007-2011 yılları arasında kapsayan beş yıllık süre içerisinde yapılmış olan bilimsel çalışmalardaki araştırma eğilimlerinin belirlenmesinin alanın genel görünümünü ortaya koymasına ve ağırlıklı olarak çalışılan konu alanlarını belirlemesi, kullanılan bilimsel teknik ve yöntemlerin belirlenmesi ve veri analiz tekniklerinin belirlenmesi açısından önemli görülmektedir. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı Türkiye de 2007-2011 yılları arasında Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık alanında yayınlanmış makalelerin incelenerek alandaki araştırma eğilimlerinin belirlenmesidir. Bu temel amaç doğrultusunda, makaleler yayımlandığı yıl, yazar sayısı, yöntemi, veri toplama araçları, örneklem özellikleri, veri analiz teknikleri, konu alanları ve konuları açısından değerlendirilmiştir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma betimsel bir çalışmadır. Betimsel yaklaşım çerçevesinde doküman incelemesi yapılarak makaleler incelenmiş ve Rehberlik ve Psikolojik danışma alanındaki araştırma eğilimleri betimlenmeye çalışılmıştır.

Örneklem

Çalışmada ULAKBİM Ulusal Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanında taranan ve PDR alanında yayın yapan 24 dergi analiz kapsamına alınmış olup, çalışma 2007-2011 yılları ile sınırlanmıştır. 24 dergi içerisinde yer alan ve Rehberlik ve Psikolojik Danışma Ana Bilim Dalı'nda görev yapan ya da o alanda doktora yapmış olan öğretim elemanlarının yayınlamış olduğu toplam 250 makale örneklem alınmış ve incelenmiştir. İncelenen dergiler ve makale sayıları ise şu şekildedir: Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (14), Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (3), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi (24), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (2), Çocuk Ruh Sağlığı Dergisi (10), Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (7), Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (12), Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (2), Eğitim ve Bilim (31), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (3), Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (13), İlköğretim Online (27), İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (5), Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi (11), Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (8), Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (4), Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (2), Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (4), Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (11), Türk Eğitim Bilimleri Dergisi (9), Türk Psikoloji Dergisi (3), Türk Psikoloji Yazıları (2), Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi (41), Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi (2).

Veri Toplama Aracı

Her bir makale "Makale Sınıflama Formu" kullanılarak içerik analizine tabi tutulmuştur. "Makale Sınıflama Formu" Sözbilir ve Kutu (2008) tarafından geliştirilmiş olup bu çalışmada revize edilerek kullanılmıştır. Revize edilen form, RPD alanında öğretim üyesi olan üç kişi tarafından incelenerek formun görünüş geçerliği sağlanmıştır. Form, temel olarak beş bölümden oluşmaktadır: Makalenin künyesi, araştırma deseni/yöntemi, veri toplama araçları, örneklem ve veri analiz yöntemleri. Veri toplama aracı Ek 1'de sunulmuştur.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Analiz sonuçları frekans ve yüzde değerleri ile ifade edilmiştir.

Bulgular

Bu çalışmada 2007-2011 yılları arasında RPD alanında yayınlanmış makalelerin incelenerek alandaki araştırma eğilimlerinin belirlenmesi amacıyla 24 dergi içerisinde yer alan toplam 380 makale içerik analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen sonuçlara göre makalelerin 36'sı (% 14.4) 2007 yılında, 52'si (% 20.8) 2008 yılında, 50'si (% 20) 2009 yılında, 67'si (% 26.8) 2010 yılında ve 45'i (18) ise 2011 yılında yayınlanmıştır. Yazar sayısına göre incelendiğinde makalelerin 96'sı (% 38.4) tek yazarlı, 112'si (%4 2.1) iki yazarlı, 29'u (% 11.6) üç yazarlı, 12'si (% 4.8) dört yazarlı, 1'i (% 0.4) ise beş yazarlıdır. Makalelerin 234'ü

(% 93.6) araştırma-inceleme türünde, 16'sı da (% 6.4) kuramsal (derleme) türündedir. Makalelerin araştırma yöntemine ilişkin frekans ve yüzde değerleri Tablo 1'de verilmiştir.

Makalelerin 224'ü (% 89.6) nicel, 10'u (% 4) nitel ve 3'ü (% 1.2) de karma yönetime sahiptir. Deneysel desende olan nicel makalelerin 14'ü (% 5.6) yarı deneyseldir. Deneysel olmayan nicel makalelerin 169'ı (% 67.6) ise betimsel taramadır. Etkileşimli desendeki nitel makalelerin ikisi (% 0.8) kültür analizi, ikisi (% 0.8) olgubilim ve 2'si (% 0.8) de eylem araştırmasıdır. Etkileşimli olmayan desendeki nitel makalelerin ise üçü de (% 1.2) kavram analiz türündedir. Karma desendeki çalışmaların 3'ü de (% 1.2) çeşitleme türündedir. Zayıf deneysel, tek denekli, kuram oluşturma, eleştirel çalışma, tarihsel analiz, meta analiz, açıklayıcı ve keşfedici türde herhangi bir araştırma bulunmamaktadır. Araştırma-incelemeye dayalı olan makalelerin veri toplama araçlarına ilişkin frekans değerleri Tablo 2'de verilmiştir. Bir makalede birden fazla veri toplama aracı kullanılabileceğinden yüzde değerleri hesaplanmamıştır.

Tablo 1. Makalelerin Deseni/Yöntemi

	Araştırma Deseni	Araştırma Yöntemi	f	%
NİCEL	Deneysel	Gerçek deneysel	3	1.2
		Yarı deneysel	14	5.6
		Zayıf deneysel	0	0
		Tek denekli	0	0
		Ara toplam	17	6.8
	Deneysel Olmayan	Betimsel tarama	169	67.6
		İlişkisel tarama	20	8.0
		Karşılaştırmalı	17	6.8
		Yapısal eşitlik modeli	1	0.4
		Ara toplam	207	82.8
NİTEL	Etkileşimli	Kültür analizi	2	0.8
		Olgubilim	2	0.8
		Kuram oluşturma	0	0
		Örnek olay (Durum çalışması)	1	0.4
		Eleştirel çalışma	0	0
		Eylem araştırması	2	0.8
		Ara toplam	7	2.8
KARMA	Etkileşimsiz	Kavram analizi	3	1.2
		Tarihsel analiz	0	0
		Meta analiz	0	0
		Ara toplam	3	1.2
KARMA	Karma	Açıklayıcı	0	0
		Keşfedici	0	0
		Çeşitleme	3	1.2
		Ara toplam	3	1.2
Toplam			237	100

Tablo 2. Makalelerin Veri Toplama Araçları

Kategori	Alt kategori	f
Gözlem	Katılımcı	1
	Katılımcı olmayan	1
	Toplam	2
Görüşme	Yapılandırılmış	3
	Yarı yapılandırılmış	6
	Yapılandırılmamış	0
	Odak grup	1
	Toplam	10
Başarı testi	Açık uçlu	0
	Çoktan seçmeli	0
	Diğer	0
	Toplam	0
Yetenek/Kişilik testi	Açık uçlu	0
	Çoktan seçmeli	0
	Diğer	1
	Toplam	1
Anket/Ölçek	Açık uçlu	8
	Likert tipi	217
	Diğer	6
	Toplam	231
Dokümanlar		3
Tamamlayıcı (Alternatif) değerlendirme		0
Diğer		0

Araştırma-incelemeye dayalı olan makaleler veri toplama araçları açısından incelendiğinde makalelerde en çok anket/ölçek (f=231) kullanılmıştır. Kullanılan anket/ölçeklerin büyük çoğunluğu (f=217) likert tipindedir. Makalelerin örneklem gruplarına ilişkin frekans değerleri Tablo 3'te verilmiştir. Bir makalede birden fazla örneklem grubu kullanılabileceğinden yüzde değerleri hesaplanmamıştır.

Makalelerin örneklem grupları

Rehberlik ve Psikolojik danışma alanında yapılan makalelerin örneklem grupları incelendiğinde örneklem grubu olarak okul öncesi öğrencilerinden üç, ilkököl öğrencilerinden 21, ortaokul öğrencilerinden 36, ortaöğretim öğrencilerinden 60, lisans öğrencilerinden 99, lisans üstü öğrencilerinden 14, öğretmenlerden 31, yöneticilerden yedi, veliler ve ana babalardan sekiz, öğretim elemanlarından iki, eğitim denetçilerinden bir ve diğer gruplardan beş defa örneklem grubu seçildiği ve araştırmaların bu gruplar üzerinde tamamlandığı saptanmıştır.

Örneklem grupları incelendiğinde makalelerde en çok lisans (f=99) ve ortaöğretim (f=60) ile çalışıldığı görülmektedir. Makalelerin % 74.9'u 31 ile 1000 arasında değişen örneklem büyüklüğüne sahiptir. Makalelerin veri analiz tekniklerine ilişkin frekans değerleri Tablo 3'de verilmiştir. Bir makalede birden

fazla veri analiz tekniği kullanılabileceğinden yüzde değerleri hesaplanmamıştır.

Tablo 3. Makalelerin Veri Analiz Teknikleri

Kategori	Alt kategori	f
Betimsel	Frekans/yüzde	59
	Ortalama/Standart sapma	104
	Grafikle gösterim	4
	Toplam	139
	Korelasyon Analizi	79
Kestirimsel	t-testi	70
	ANOVA (Varyans analizi)	82
	ANCOVA (Kovaryans analizi)	4
	MANOVA (Çok değişkenli varyans analizi)	5
	MANCOVA (Çok değişkenli kovaryans analizi)	0
	Faktör Analizi	60
	Regresyon Analizi	58
	Non-Parametrik Testler	23
	Yapısal Eşitlik Modeli	18
	Diğer	0
Toplam	212	
Nitel	İçerik analizi	7
	Betimsel analiz	1
	Diğer	0
	Toplam	8

Veri analiz teknikleri incelendiğinde ise makalelerin 139'unda betimsel, 212'sinde kestirimsel ve sekizinde de nitel analiz teknikleri kullanılmıştır. Betimsel analiz yapılan makalelerin 59'unda frekans/yüzde değerleri, 104'ünde ortalama/standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca, dört makalede ise grafikte gösterim yapılmıştır. Kestirimsel analizlerin yapıldığı makalelerde en çok ANOVA (f=82), korelasyon analizi (f=79) ve t-testi (f=70) kullanılmıştır. Nitel analiz teknikleri incelendiğinde ise makalelerin yedisinde içerik analizi, birinde ise betimsel analiz kullanıldığı görülmektedir.

Makalelerin konu alanları

Konu alanları ve konular alanyazın incelemeleri ve rehberlik ve psikolojik danışma alanında uzman öğretim üyelerinin görüşleri doğrultusunda oluşturulmuştur. Makalelerin araştırma konularına bakıldığında psikolojik uyum konusunun 75, kişisel rehberlik konusunun 51, sosyal psikoloji konularının 47, mesleki rehberlik konularının 38, eğitsel rehberlik konularının 22, aile-evlilik konularının 21, ölçek geliştirme ve uyarlama konularının 36, PDR uygulamalarına yönelik konuların sekiz ve diğer konuların 10 defa çalışıldığı saptanmıştır. Bir

makalede birden fazla konu alanı olabileceğinden yüzde değerleri hesaplanmamıştır.

Elde edilen bu bulgu doğrultusunda makalelerin çoğunlukla psikolojik uyum, kişisel rehberlik, sosyal psikoloji ve mesleki rehberlik konu alanlarında yapıldığı söylenebilir. Ayrıca ölçek geliştirme ve uyarlama ya da sına çalışmalarının da önemli bir çalışma alanı haline geldiği söylenebilir.

Psikolojik uyum konu alanına göre makaleler incelendiğinde, geniş bir yelpazeye yayılmakla birlikte en çok öznel iyi oluş, empati, stres ve kişisel uyum konularının çalışıldığı belirlenmiştir. Kişisel rehberlik konu alanı çerçevesinde en çok benlik algısı, özyeterlik algısı, problem çözme ve internet bağımlılığı konuları çalışılmıştır. Sosyal psikoloji konu alanı çerçevesinde en çok akran zorbalığı, sosyal kaygı, saldırganlık ve akran arabuluculuğu konuları çalışılmıştır. Mesleki rehberlik konu alanı çerçevesinde ise en çok tükenmişlik, iş doyumu, örgütsel vatandaşlık ve mesleki tutum konuları çalışılmıştır.

Sonuçlar ve Tartışma

Bu çalışmada, Türkiye’de 2007-2011 yılları arasında RPD alanında yayınlanmış makalelerin yayınlandığı yıl, yazar sayısı, yöntemi, veri toplama araçları, örneklem özellikleri, veri analiz teknikleri, konu alanları ve konuları açısından değerlendirilmesi ve RPD alanındaki araştırma eğilimlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

2007-2011 yılları arasında yayınlanan makalelerin yıllara göre dağılımı birbirine çok yakındır. Son üç yılda bir artış olduğu görülse de genel olarak makalelerin beş yıla dengeli bir şekilde dağıldığı söylenebilir. Makalelerin büyük çoğunluğu (% 80.5) iki yazarlı ya da tek yazarlıdır. RPD alanındaki eğilim ikiden fazla yazarlı makale çalışmalarının yapılmaması yönündedir. Ozan ve Köse (2012) de Eğitim Programları ve Öğretim alanındaki araştırma eğilimlerini belirledikleri çalışmalarında, makalelerin % 85’inin iki ya da tek yazarlı olduğunu belirlemişlerdir. Alper ve Gülbahar (2009) 2003-2007 yılları arasında “Turkish Online Journal of Educational Technology” (TOJET)’te yayınlanan eğitim teknolojileri alanındaki makaleleri inceledikleri çalışmalarında makalelerin çoğunluğunun bir ya da iki yazarlı olduğu sonucuna ulaşmışlar ve bu durumu akademisyenler arasındaki işbirliği yetersizliği ve akademik kariyere ilişkin gereksinimler olarak açıklamışlardır. Arık ve Türkmen (2009) de Türkiye’de yayımlanmakta olan ve Social Science Citation Index (SSCI)’de taranan Eğitim Bilimleri ile ilgili dergilerde 2008 yılında yayınlanan makaleleri nitelik ve niceliğine göre değerlendirdikleri çalışmalarında makale başına

1,9 yazar düştüğü sonucuna ulaşmışlar ve bu durumu eğitim alanında araştırma yapanların ekip çalışmasına henüz yatkın olmadıkları şeklinde yorumlamışlardır. Ancak Türkiye’de Rehberlik ve Psikolojik Danışma alanında yapılan bilimsel çalışmaların ağırlıklı olarak tek ya da iki yazarlı olmasının bir nedeni olarak YÖK’ün ve üniversitelerin yükseltme kriterlerinin de etkili olduğu düşünülmektedir. Bu anlamda Üniversitelerin akademik ürünleri puanlamada kişi sayısı arttıkça niteliğe bakmaksızın puanı da azalttığı ve YÖK’ün sosyal bilimler alanında uzun yıllardır doçentlik için tek yazarlı yayın kriteri olduğu göz önünde bulundurulduğunda araştırmacıların tek yazarlı çalışmalara yönelmek zorunda kaldıkları söylenebilir.

Makalelerin büyük çoğunluğu (% 93.6) araştırma-incelemeye dayalı makalelerdir. Erdem (2011) de 2005-2006 yıllarında Türkiye’deki eğitim alanında yayımlanan hakemli dergilerdeki 314 makaleyi değerlendirdiği araştırmasında makalelerin % 79’unun herhangi bir “araştırma yöntemli” makaleler olduğu, % 21’inin ise “düşünce-tartışma” yazıları ya da “derleme” türü yazılar olduğu sonucuna ulaşmıştır. Araştırma-incelemeye dayalı makalelerin de büyük çoğunluğunda (% 89.6) nicel yöntem kullanılmıştır. Benzer olarak, Ozan ve Köse (2012) ve Erdem (2011) de çalışmalarında makalelerin büyük çoğunluğunun nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapıldığını ortaya koymuşlardır. Ayrıca, Arık ve Türkmen (2009) çalışmalarında, makalelerde en fazla (% 68) nicel araştırma türünün kullanıldığını belirlemişlerdir. Yapılan araştırmaların büyük çoğunluğunda nicel yöntemin tercih edilmesi var olan durumu ortaya koymanın ötesine gidilemediğini, karma yöntemlerin işe koşulmadığı ve dolayısıyla nicel ve nitel araştırma yöntemlerini tek başına kullanmanın getirdiği sınırlılıklardan kurtulunamadığını göstermektedir. Sözbilir ve Kutu’da (2008), araştırmalarda çoklu yöntem ve veri toplama araçlarının kullanılmasıyla çalışmaların daha kaliteli olacağını, bunun da araştırma sonuçlarının geçerlik ve güvenilirliklerini olumlu yönde etkileyeceğini belirtmişlerdir. Makalelerin desenleri incelendiğinde ise en çok (% 82.8) deneysel olmayan nicel desenlerin, en az (% 1.2) ise etkileşimli olmayan nitel ve karma desenlerin kullanıldığı belirlenmiştir. Deneysel olan makalelerin büyük çoğunluğu yarı deneyseldir. Deneysel olmayan makalelerin büyük çoğunluğu ise betimsel tarama türündedir. Etkileşimli nitel desene sahip kültür analizi, olgubilim, durum çalışması ve eylem araştırması gibi etkileşimli nitel çalışmaların sayısının çok az olduğu, kuram oluşturma ve eleştirel çalışma türlerinde ise herhangi bir çalışma bulunmadığı belirlenmiştir. Etkileşimli olmayan nitel çalışmalarda da sadece kavram analizi türünde üç makale

bulunmaktadır. Bu açıdan özellikle meta analiz/ değerlendirme, kavram analizi ya da tarihsel analiz türündeki çalışmalara oldukça ihtiyaç duyulduğu söylenebilir. Bu sonuçların Ozan ve Köse'nin (2012) Eğitim Programları ve Öğretim alanındaki makaleleri inceledikleri çalışmalarından elde ettikleri sonuçlar ile de örtüştüğü söylenebilir. Arık ve Türkmen (2009) de nitel araştırmaların daha fazla zaman alması nedeniyle daha az gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir. Karma desene sahip makalelerin üçü de nicel ve nitel veri toplama araçlarının aynı anda kullanıldığı çeşitleme türündedir. Açıklayıcı ya da keşfedici türde karma çalışmalara da ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Veri toplama araçlarına göre en çok anket ya da ölçekler kullanılmıştır. Bu sonuç da Alper ve Gülbahar (2009), Erdem (2011) ve Ozan ve Köse'nin (2012) çalışmalarıyla da örtüşmektedir. Örneklem grubuna göre en çok sırasıyla lisans öğrencileri (99 makale), ortaöğretim öğrencileri (60 makale) ve ortaokul öğrencileriyle (36 makale) çalışılmıştır. Okul öncesi öğrencileri, ilköğretim öğrencileri, lisansüstü öğrenciler, öğretmenler, yöneticiler, veliler, öğretim elemanları ve müfettişler örneklem alındığı çalışma sayısı ise nispeten daha azdır. Lisans öğrencileriyle dikkate değer ölçüde çok çalışma yapılması kolay ulaşılabilir olması, diğer örneklem grupları ile az sayıda çalışma olması ise bilimsel araştırma yapmak için gerekli izin alma süreçlerinin Türkiye'de uzun ve zor olması ya da öğretim elemanlarının ders yüklerinin fazla olması nedeniyle bir bilimsel çalışmaya ayırdıkları zamanı olabildiğince aza indirmeyi tercih etmeleri ile açıklanabilir. Arık ve Türkmen (2009) de çalışmalarda daha çok üniversite öğrencilerinin örneklemi oluşturduğunu ve araştırmacıların ulaşılması kolay olduğu için üniversite öğrencilerini tercih ettiklerini, ayrıca eğitim araştırmalarının asıl hedefi olması gereken okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri ile çalışmak için gereken izin alma süreçlerinin zorluğu ve zaman alması nedeniyle ihmal edildiğini belirtmişlerdir. Alper ve Gülbahar (2009) da makalelerin daha çok yükseköğretime yönelik olarak yapıldığını bunun nedeni olarak da izin almadaki zorluk gibi bürokratik engelleri belirtmişlerdir.

Örneklem büyüklüklerine göre ise en çok 301-1000 arası (109 makale) kişi araştırma örneklemini oluşturmuştur. Nicel çalışmaların çoğunluğu oluşturduğu da düşünüldüğünde genel olarak çalışmalardaki örneklem büyüklüklerinin oldukça iyi olduğu söylenebilir. Alper ve Gülbahar (2009) ve Ozan ve Köse (2012) de makalelerin çoğunda yüksek örneklem büyüklüklerine ulaşıldığını belirtmişlerdir.

Veri analiz yöntemlerine göre incelendiğinde ise makalelerde en çok sırasıyla ortalama/standart sapma değerleri (104), ANOVA (82), korelasyon

analizi (79) ve t-testi (70) şeklindedir. Nitel analiz tekniklerinden ise en çok (yedi makale) içerik analizi tekniği kullanılmıştır. ANCOVA, MANOVA, MANCOVA ve yapısal eşitlik modeli en az kullanılan analizlerdir. Nicel araştırma oranının çok yüksek olduğu bir alanda özellikle ANCOVA ve MANOVA gibi istatistiksel analiz tekniklerinin çok az kullanılması araştırmacıların bu tekniklere ilişkin bilgi eksikliklerinin olduğu şeklinde yorumlanabilir. Arık ve Türkmen (2009) de makalelerde en sık sırasıyla frekans ve yüzde değerleri, varyans analizi ve t-testinin kullanıldığını belirlemişlerdir. Erdem (2011) de benzer şekilde makalelerde en çok sırasıyla t-testi, ANOVA ve betimsel istatistiklerin kullanıldığını belirlemiştir. Ayrıca ANCOVA'nın kullanılması daha uygun olan deneysel çalışmalarda t-testinin tercih edildiğini, çok değişkenli analizlerin nadir olarak kullanıldığını, bu durumun da bir araştırma problemine ilişkin uygun tekniklerin seçilmesinden çok, araştırmacı tarafından bilinen istatistiksel tekniklere göre araştırma problemi oluşturulduğunu düşündüğünü belirtmiştir.

Makaleler konu alanlarına göre incelendiğinde ise en çok sırasıyla psikolojik uyum (75 makale), kişisel rehberlik (51 makale) ve sosyal psikoloji (47 makale) konu alanlarında makale yayınlandığı belirlenmiştir. Rehberlik ve psikolojik danışmanlık alanının özellikleri ve kapsamı dikkate alındığında konu alanlarına göre dağılımın beklenildiği ölçüde olduğu söylenebilir. Ancak psikolojik danışma ve rehberlik uygulamaları, mesleki rehberlik ve eğitsel rehberlik gibi RPD alanının temelini oluşturan alanlardaki makale sayılarının yeterli olmadığı söylenebilir.

Sonuç olarak, 2007-2011 yılları arasında RPD alanında yayımlanan makalelerin, genel anlamda, az yazarlılık, tek yöntemlilik (nicel ya da nitel), verilerin anket ve ya likert tipi ölçeklerle toplandığı, kolay ulaşılabilir örneklem gruplarının seçildiği, nispeten daha kolay istatistiksel tekniklerin yapıldığı ve çalışma alanı olarak da RPD'nin belirli alt alanlarının tercih edildiği tespit edilmiştir. Bu durum, araştırmacıların farklı boyutları olan, derinlikli araştırma konuları seçmediklerini, daha güvenilir veriler elde edilebilecek karma yöntemler, çoklu teknikler ve örneklem gruplarını tercih etmediklerini ve buna bağlı olarak da kolay istatistik teknikleri kullandıklarını göstermektedir. Buna göre araştırmacıların özgün çalışmalara zaman ayırmaktan daha çok akademik anlamda yükselmek için öngörülen koşulları sağlamaya yönelik çalışmalara ağırlık verdikleri düşünülebilir.

Elde edilen sonuçlara yönelik aşağıdaki öneriler getirilebilir.

- Daha kapsamlı ve nitelikli çalışmalar yapmak amacıyla farklı üniversite ya da farklı disiplinlerdeki araştırmacılarla işbirliği kurularak çok yazarlı çalışmalar yapılabilir.
- Alana ilişkin teorik bilgilerin yer aldığı derleme (kuramsal) türündeki çalışmaların sayısı artırılabilir.
- Dünyadaki eğilimler de göz önünde bulundurulduğunda nitel ve karma çalışmaların sayısı artırılmalıdır. Buna paralel olarak veri toplama teknikleri de çeşitlenmiş olacaktır.
- Meta analiz ve tarihsel analiz türünde çalışmalar yapılmalıdır.
- Lisans öğrencileri ve ortaöğretim öğrencileri dışındaki örneklem gruplarına yönelik çalışmaların sayısının artırılması gerekmektedir.
- Veri analiz tekniklerine ilişkin olarak ileri istatistik tekniklerinin ve yapısal eşitlik modellemesinin kullanıldığı çalışmaların sayısı artırılabilir.
- Rehberlik ve Psikolojik Danışma anabilim dalına özgü Türkiye ile yurt dışındaki bilimsel araştırma eğilimlerinin karşılaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Arık, R. S. ve Türkmen, M. (2009, Mayıs). *Eğitim bilimleri alanında yayımlanan bilimsel dergilerde yer alan makalelerin incelenmesi*. I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi'nde sunulan sözel bildiri, 1-3 Mayıs, 2009, Çanakkale.
- Alper, A. ve Gülbahar, Y. (2009). Trends and issues in educational technologies: A review of recent research in TOJET. *The Turkish Online Journal of Educational Technology - TOJET*, 8(2), 124-135.
- Aydın, A., Erdağ, C. ve Sarier, Y. (2010). Eğitim yönetimi alanında yayınlanan makalelerin konu, yöntem ve sonuçlar açısından karşılaştırılması. *Eurasian Journal of Educational Research*, 39, 37-58.
- Aydın, A. ve Uysal, Ş. (2011). Türkiye'de ve yurt dışında eğitim yönetimi alanında yapılan doktora tezlerinin konu, yöntem ve sonuçlar açısından değerlendirilmesi. *Eurasian Journal of Educational Research*, 42, 1-14.
- Chang, Y. H., Chang, C. Y. ve Tseng, Y. H. (2010). Trends of science education research: An automatic content analysis. *Journal of Science Education and Technology*, 19(4), 315-331.
- Cohen, L., Manion, L. ve Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (6th ed.). New York: Routledge.
- Çiltaş, A., Güler, G. ve Sözbilir, M. (2012). Mathematics education research in Turkey: A content analysis study. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(1), 574-580.
- Dunkin, M. J. (1996). Types of errors in synthesizing research in education. *Review of Educational Research*, 66(2), 87-97.
- Erdem, D. (2011). Türkiye'de 2005-2006 yılları arasında yayımlanan eğitim bilimleri dergilerindeki makalelerin bazı özellikler açısından incelenmesi: Betimsel bir analiz. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(1), 140-147.
- Erdoğmuş, F. ve Çağıltay, K. (2009). Türkiye'de eğitim teknolojileri alanında yapılan master ve doktora tezlerinde genel eğilimler. *Akademik Bilişim*, 9, 389-393.
- Erkan, S. (2003). Rehberlik nedir? Y. Kuzgun, (Ed.), *İlköğretimde rehberlik içinde* Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Falkingham, L. T. ve Reeves, R. (1998). Context analysis- a technique for analysing research in a field, applied to literature on the management of R and D at the section level. *Scientometrics*, 42(2), 97-120.
- Göktaş, Y., Hasançebi, F., Varışoğlu, B., Akçay, A., Bayrak, N., Baran, M. ve Sözbilir, M. (2012). Trends in educational research in Turkey: A content analysis. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(1), 455-460.
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G. ve Reisoğlu, İ. (2012). Educational technology research trends in Turkey: A content analysis of the 2000-2009 decade. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12(1), 191-199.
- Kayhan, M. ve Özgün-Koca, S. A. (2004). Matematik eğitiminde araştırma konuları: 2000-2002. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 72-81.
- Karadağ, E. (2009). *Türkiye'de eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik ve metodolojik açıdan incelenmesi: bir durum çalışması*. Yayımlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kepeçoğlu, M. (1994). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Keselman, H. J., Huberty, C. J., Lix, L. M., Olejnik, S., Cribbie, L. A.,... Donauhe, B. (1998). Statistical practices of educational researchers: An analyses of their ANOVA, MANOVA, and ANCOVA analyses. *Review of Educational Research*, 68(3), 350-386.
- Kuzgun, Y. (1988). *Psikolojik danışma ve rehberlik*. Ankara: ÖSYM Yayınları.

- Lee, M. H., Wu, Y. T. ve Tsai, C. C. (2009). Research trends in science education from 2003 to 2007: A content analysis of publications in selected journals. *International Journal of Science Education*, 31(15), 1999-2020.
- Ozan, C. ve Köse, E. (2012, Eylül). *Eğitim programları ve öğretim alanındaki araştırma eğilimleri: Bir içerik analizi*. 2. Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde sunulan sözel bildiri, 27-29 Eylül, 2012 Bolu.
- Saracaloğlu, A. S., ve Dursun, F. (2010, Mayıs). *Türkiye'de eğitim programları ve öğretim alanındaki lisansüstü tezlerinin incelenmesi*. 1. Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi, Balıkesir Üniversitesi, Ayvalık.
- Sözbilir, M. ve Kutu, H. (2008). Development and current status of science education research in Turkey. *Essays in Education* [Special issue], 1-22.
- Tarman, B., Güven, C. ve Aktaşlı, İ. (2011). Türkiye'de sosyal bilgiler eğitimi alanında yapılan doktora tezlerinin değerlendirilmesi ve alana katkıları. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 391-410.
- Yıldırım, İ. (2000). *Çağdaş eğitimde psikolojik danışma ve rehberlik*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Yılmaz, K. ve Altinkurt, Y. (2012). An examination of articles published on preschool education in Turkey. *Educational Sciences: Theory & Practice*, [Special Issue], 3227-3241.

Extended Summary

Research Trends in the Field of Guidance and Psychological Counseling: A Content Analysis

İsmail SEÇER, İsmail AY, Ceyhun OZAN and Burak Yasin YILMAZ

Having started with the process of directing individuals to appropriate job or professions by determining their occupational abilities at the dawn of 20th century, guidance and psychological counseling (GPC) services (Kepçeoğlu, 1994) have still been continuing their effectiveness in various disciplines and fields ranging from education to health, from military areas to social service organizations and industry (Derelioglu, 2010).

Guidance and psychological counseling services are processes that include professional supports carried out by specialized experts in order to help people become happy and productive individuals that today's world most need and to help them understand themselves, solve their problems, have plausible decisions, and to help them realize the expectations and opportunities that are available in the society they live in and to help them improve their capacities in the best ways by using their own wills and possibilities.

Today, analysis of the scientific studies carried out by the academic world about psychological counseling services that are pursuing their existences and developments in various different fields apart from education are considered to be quite important in order to determine research trends in the field in terms of the fact that they provide the scientific world with essential data that shed light on the development of the field itself.

Method

In this respect, determination of the research trends of the scientific studies carried out within five years time period from 2007 to 2011 in the field of guidance and psychological counseling can be seen important to identify their overall common subject areas and to find out scientific techniques and methods as well as data analysis techniques and methods used in the studies. Accordingly, the purpose of this study is to determine the research trends in the field of Guidance and Psychological Counseling in Turkey by investigating articles published between the

years 2007 and 2011. For the purpose, articles were assessed and evaluated in terms of their publishing dates, number of authors, methods, data collection tools, sample specialties, data analysis techniques, subject fields and their subjects.

Findings

The results of the study indicated that 80,5 percent of the articles published within five years time period from 2007 to 2011 were written by either single or two authors. It was also found that questionnaires and scales were most commonly used data collection instruments. Most of sample groups of the studies were university students followed by secondary school students and primary school students respectively. However, the number of the studies, sample groups of which included pre-school students, primary school students, post-graduates, teachers, administrators, parents, instructors and inspectors, were respectively lesser. The size of the sample groups varied between 301-1000 participants. Data analysis techniques (104) was composed of ANOVA (82), correlation analysis (79) and the t-test (70) respectively. Among the qualitative analysis techniques content analysis (at most seven) was used. In terms of subject analysis, it was found that more articles on psychological adjustment (75 articles), individual guidance (51 articles) and social psychology (47 articles) were published.

Discussion

In the light of the research findings, it was found that the articles published between the years 2007 and 2011 in the field of GPC were mostly carried out by a single author with single technique (either quality or quantity) and the data were collected through questionnaires are scales by using relatively data analysis techniques and Likert-type scale and easily accessible sample groups were preferred and some certain subfields of GPC were selected as the field of study. This situation showed that researchers

tempted not to prefer research subjects with different dimensions and depths and avoided choosing mixed methods, multiple techniques and sample groups in order to gather more reliable results but they rather preferred to choose simple statistical techniques.

Result

The result of the study indicates that in order to carry out more comprehensive and qualified research, multiple-author studies can be done with different universities or with researchers from different disciplines. The number of conceptual studies that include theoretical information about the field can

also be increased. Concordantly, data collection tools will also be varied. Studies in the type of meta-analysis and historical analysis should be carried out. It is necessary to increase the number of sample group other than high-school students and secondary-school students. Besides, the number of studies in which advanced statistical techniques and structural equality modeling techniques are used in terms of data analysis methods. It can also be suggested that studies, particular to the department of Guidance and Psychological Counseling, can be done for the comparison of scientific trends between Turkey and abroad.

Ek 1.

Makale Sınıflama Formu

A. MAKALENİN KÜNYESİ				
Makalenin Adı:				
Yazarlar:				
Yayımlandığı Dergi/Yıl/Cilt/Sayı:				
B. MAKALENİN KONUSU:				
C. ARAŞTIRMA DESENİ / MAKALENİN YÖNTEMİ				
1. NİCEL		2. NİTEL		3. KARMA
1. Deneysel	2. Deneysel Olmayan	3. Etkileşimli	4. Etkileşimli Olmayan	5. Karma
1. ( ) Gerçek deneysel 2. ( ) Yarı deneysel 3. ( ) Zayıf deneysel 4. ( ) Tek denekli	1. ( ) Betimsel tarama 2. ( ) İlişkisel tarama 3. ( ) Karşılaştırmalı 4. ( ) Yapısal eşitlik modeli	1. ( ) Kültür Analizi 2. ( ) Olgubilim 3. ( ) Kuram oluşturma 4. ( ) Örnek olay (Durum Çalışması) 5. ( ) Eleştirel çalışma 6. ( ) Diğer.....	1. ( ) Kavram analizi 2. ( ) Tarihsel analiz 3. ( ) Meta analiz 4. ( ) Diğer.....	1. ( ) Açıklayıcı (Nitel / Nitel) 2. ( ) Keşfedici (Nitel / Nicel) 3. ( ) Çeşitleme (Nitel + Nicel)
D. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI			E. ÖRNEKLEM	
1. ( ) Gözlem ( ) Katılımcı ( ) Katılımcı olmayan 2. ( ) Görüşme ( ) Yapılandırılmış ( ) Yarı yapılandırılmış ( ) Yapılandırılmamış ( ) Odak grup 3. ( ) Başarı Testleri ( ) Açık uçlu ( ) Çoktan seçmeli ( ) Diğer 4. ( ) Tutum/Algı/Kişilik/Yetenek Testleri ( ) Açık uçlu ( ) Çoktan seçmeli ( ) Diğer 5. ( ) Anket/Ölçek ( ) Açık uçlu ( ) Likert ( ) Diğer 6. ( ) Dokümanlar 7. ( ) Alternatif değerlendirme araçları (Kavram haritası, portfolyo vb.) 8. ( ) Diğer (adını yazınız).....			E1. Örneklem	E2. Örneklem Büyüklüğü
			1. ( ) Okul öncesi 2. ( ) İlkokul 3. ( ) Ortaokul 4. ( ) Ortaöğretim 5. ( ) Lisans 6. ( ) Lisansüstü 7. ( ) Öğretmenler 8. ( ) Yöneticiler 9. ( ) Veliler 10. ( ) Öğretim elemanları	1. ( ) 1-10 arası 2. ( ) 11-30 arası 3. ( ) 31-100 arası 4. ( ) 101-300 arası 5. ( ) 301-1000 arası 6. ( ) 1000'den fazla
F. VERİ ANALİZ YÖNTEMLERİ				
NİCEL VERİ ANALİZİ		NİTEL VERİ ANALİZİ		
1. Betimsel (Descriptive) 4. ( ) Frekans/Yüzde 5. ( ) Ortalama-Standart sapma 6. ( ) Grafikle gösterim	2. Kestirimsel (Inferential) 7. ( ) Korelasyon 8. ( ) t-testi 9. ( ) ANOVA 10. ( ) ANCOVA 11. ( ) MANOVA 12. ( ) MANCOVA 13. ( ) Faktör analizi 14. ( ) Regresyon 15. ( ) Non-Parametrik testler 13. ( ) Diğer.....	3. Nitel Analiz 14. ( ) İçerik analizi 15. ( ) Betimsel analiz 16. ( ) Diğer.....		